Դ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 1072 — ԻԶՄԻՐ 6|19 ՓԵՏՐՎԱՐ 1913 — ՇԱԲԱԹ

طاشينك
اديميه يومى غزته
صاحبى: هرانت مامورليان: ازمير

„TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎՃԱ.	ՏՈՒ.
ԻԶՄԻՐ	80	40 Ղշ.	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԴԱՒԱՌ	80	40 Ղրշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Ֆր.	

Նամականիներ պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. «ԴԱՇԻՆՔ»ի
Ա. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ - ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

Ռոկիէ Գրիչ Բիէռ Լօթիին

Թանին կը գրէ թէ «Օսմանեան մամուլին չրջանակներուն մէջ կը մտածուի յանձնաժողով մը կազմել ոսկի գրիչ մը նուիրելու համար Բիէռ Լօթիին, որուն Թուրքիոյ մասին գրած յօդուածները ծանօթ են»

Գնահատում մը, որուն արձագանքը կ'ըլլայ Թանինի դիմաց Օսմանեան Մամուլին, և որուն մէկ մասն ալ բնական է կը կազմէ Հայ Մամուլը՝ իբրև Օսմանեան հասարակական հայրենիքին մէկ կարևոր ցեղին իբր արտայայտիչը։

Լաւագոյն կ'ըլլար որ «Թանին» այս առթիւ Օսմանեան ամբողջ Մամուլին անունով խօսելէ զգուշանար և իր խօսքը մասնաւորելով ըսէր. «Թուրք Մամուլի չրջանակներուն մէջ կը մտածուի յանձնաժողով մը կազմել՝ ոսկեգրիչ մը նուիրելու համար Բիէռ Լօթիին, որուն Թուրքերուս մասին գրած յօդուածները ծանօթ են»։

Բանզի Թուրք և Օսմանցիութիւնն բառերը, Սահմանադրութենէն իվեր, այլևս հոմանիշ չեն իրարու, և իրենց հին առումէն կորնդնելով, չատ կը տարբերին այսօր։ Թուրքը, ինչպէս Հայը, ուրոյն ուրոյն ցեղեր ըլլալով, ուրիշներու հետ, կը կազմեն Օսմանցիութիւնը։ Եւ մենք չենք որ «Թանին»ի և իր համախոհներուն պիտի հակադրէինք ցեղերու այս ուրոյնութեան գաղափարը չի չփոթել, երբ կը խօսուի մանաւանդ Օսմանցիութեան անունով Բիէռ Լօթիին ըլլալիք նուէրի մը առթիւ, որուն մէջ Հայ Մամուլը հաւասքարար և առանձնապէս չի կրնար և չուզեր իր մասնակցութեան բաժինը բերել։

Զայս կ'ըսենք ծանօթ ըլլալով բոլոր դէպ Հայ Մամուլոյ զգացումներուն՝ մարդու մը հանդէպ, որ Բիէռ Լօթի կը կոչուի և որ ամբողջ Հայութիւնը նախատած է կոչելով զայն «նախապատուհներու ցեղերէ իր յառաջացած ազգ մը»։

Այս կէտը հրապարակաւ ճշդելէ վերջ մենք ոչինչ ունինք ըսելու Բիէռ Լօթիի մը վերաբերութեամբ երախտապարտ Թուրքերու այդ սրտագող զգացումներուն արտայայտութեան մասին։ Բայց ոչ ոք կրնայ արգիլել մեզ վերապահումներ չընել և նոյն իսկ նորանոր վկայութիւններով մէջ բերումներ ընել մարդու մը հանդէպ, որ ոչ միայն Հայոց մասին վատօրէն նախատող մը և զրպարտիչ մըն է եղած, այլ և իբրև մարդ՝ որ իր ցեղակիցներէն հեղինակաւոր մարդոց հանդիսաւոր վկայութեամբ կ'ամբաստանուի այսօր իբրև նողկալի և համաչխարհային ստախօս մը։ Եւ մարդ մը, մանաւանդ Բիէռ Լօթիի պէս համաչխարհային հռչակի արժանացած ակադէմիսէն մը, երբ սուտ կը խօսի, խարանուած վատ մըն է պարզապէս ըսելու չենք քաշուիր մենք։

Այսօրեր չատ խօսուեցաւ Բիէռ Լօթիի մէկ նոր երկասիրութեան վրայ, որ «Հոգեվարք Թուրքիա» տիտղոսը կը կրէ և որուն մէջ Լօթի, ի մէջ այլոց, կըսէ թէ՝ «Քրանսական «Ռուիւի» զրահաւորին սպաները ալ իրենց աչքովը տեսան որ Սերպ եւ Յոյն զինուորներ Թուրք գերիներուն աչքերը կը փորէին». ևայլն։

Սելանիկի արդի զինուորական կառավարիչ Ծուճաստանի Նիքօլա իշխանին ձեռքը անցած ըլլալով Լօթիի այդ զրպարտական գիրքը, առիթէն օգտուելով իշխանը անմիջապէս սպայ մը ղրկած է «Պուիւի» մարտանաւուն հրամանատար Մ. Տը Լաժի, երբ վերջինս Սելանիկէն կ'անցնէր, մասնացոյց ընելով և բացատրութիւն պահանջելով հրամանատարէն Լօթիի այն զրպարտութեանց մասին որ այդ Ակադեմական բարձրապատիւ գրագէտը ըրած էր իր գրքին մէջ։ «Պուիւի»ի հրամանատար Մ. Տը Լաժ փութացած է իբր պատասխան հետևեալ նամակը ղրկել իշխան կառավարչին.

Սելանիկ, 4 Փետր.

Բարձրապատիւ Տէ՛ր,

«Ի պատասխանի ձեր ղրկած սպային բերանացի յայտարարութեան, պատիւ ունիմ Ձեր Արքայական Բարձրութեան ներկայացնելու իմ քննութիւններուս արդիւնքը։

«Պուիւի»ի բոլոր մեծ ու պզտիկ սպանները հաւաքեցի և իրենց առջև կարդացի մեր նախկին ծովային սպային՝ Բիէռ Լօթիի «Հոգեվարք Թուրքիա»ին մէջէն առաջ բերուած վկայութիւնը, թէ «Պուիւի»ի Ֆրանսացի սպաները իրենց աչքով տեսան որ Սերպ և Յոյն զինուորներ Թուրք գերիներուն աչքերը կը փորէին։ Անոնք ալ մի առերան յայտարարեցին թէ այս վկայութիւնը պարզապէս ձրի վրպարտութիւն մըն է, և թէ ո՛չ իրենց խօսքերէն և ոչ իրենց գրածներէն ոևէ բան չարտօներ այդ երբեմնի ծովային սպան (գրագէտ Բիէռ Լօթին) զիրենք վկայութեան կոչելու ա՛նպատճառ իրողութիւններու, զորս երբեք առիթ չեն ունեցած հաստատելու։

«Իսկոյն մեր ծովային նախարարին ալ հաղորդեցի այս քննութեան արդիւնքը, բողոքելով որ Բիէռ Լօթի մեր չգիտցած բաներուն համար մեր անունն ալ կը խառնէ և պահանջեցի որ Բիէռ Լօթին կանչուելով պարտաւորուի ջնջել իր գիրքին մէջ էն ճշմարտութեան հակառակ այդ տեսակ խօսք մը։

«Ընդունեցէ՛ք, Բարձրապատիւ Տէ՛ր, իմ յարգալից զգացումներուս հաւաստիքը»

Ահա վկայութիւն մը որ Ֆրանսական բարձր հեղինակաւորութենէ մը առաջ կուգայ հանդիպ Լօթիի, որ եթէ Ֆրանսական զրականութենէն գոփնեւոր ելած է, իբր ծովային հասարակ սպայ մը գետնէ գետին կը զարնուի այսօր իր հրամանատարէն չատ քաղաքավարի բացատրութիւններով որուն մենք Արևելքցիքս սովորաբար վարժ չենք, չսայլելու մանաւանդ անոնց հանդէպ որ մեզ կը նախատեն և կը զրպարտեն և որոնց դէմ վրէժ տարբեր զգացումներ չենք քաշկրնար տնուցանել։

Ահա մարդ մը, որուն Օսմանեան Մամուլին (?) չրջանակները կուզեն հղեր ոսկեգրիչ մը նուիրել։

Իբրև Օսմանեան Մամուլին կրտսեր անդամներէն մէկը, «Դաշինք» իր նողկանքէն և թուքէն զատ բան մը չունի նուիրելիք Բիէռ Լօթիին, որ խարեբայ մըն է, զրպարտիչ մըն է, ստախօս մըն է և վատ մըն է հանդէպ նահատակ ցեղերու։

Թուրքերը ինչ որ կուզեն կրնան ղրկել Բիէռ Լօթիին։

Գալով Հայերուս՝ Բիէռ Լօթիի ոչ թէ ոսկիէ գրիչ, այլ ձեռնոց մը ղրկելու ենք՝ իբր մենամարտի հրաւէր, որովհետև ազատ ու արատաւոր ձեռքեր կան, որոնց գրիչ չի վայելեր այլևս, և որոնց ճակտէն հատիկ հատիկ քաշել փետուտիլ է այն զավխին ալ, զոր գուցէ ի գին նահատակ ազգերու արիւնին մուրացած և վաստկած ըլլան։ Եւ Լօթիի նման վատասիրտ և չանթաժիտ գրագէտ մը, որ պատմութիւնը կուրանայ և պատմական պայծառ իրողութիւնները կը խեղաթիւրէ, ֆրանսական ազնիւ արիւնին անծանօթ եղող խեղկատակութեամբ մը, անհարազատ զաւակ մըն է պարզապէս իր ծագումին։

Ահա թէ ինչո՛ւ մեր զայրացած թուքը կը նետենք ազգովին ճակատի մը վրայ, որ Լօթիինն է և կը զգուշացնենք Հայ Մամուլը և ամբողջ Հայութիւնը մտանկից չըլլալու համար օսմ. մամլոյ ներկայացուցիչներու այն նուէրին, որով հայութեան վիրաւոր սիրտն է խածած։

Թող վարձատրեն զինքը անոնք որոնց ինքը բարեկամն է եղած։

Սուլթան Համիտն ալ ժամանակին լիարուռն ոսկիներով վարձատրեց Ֆրանս. մամլոյ անարժան ներկայացուցիչներէն զանոնք, որոնց ճակտին էր, որ 1905 - 6ի հայկական «Մեծ Ջարդերուն», Փարիզի մէջ զ եմարուած հսկայ միթինկի մը բեմէն իր մեծ թուքը կը թքնէր «Լիպերասիժան»ի մեծանուն խմբագիրը Պ. Հ.անրի Ռոչֆոր՝ պօռալով, խարանելով և որակելով.

—Կաշառակերնե՛ր...

Ա.Վ.Օ

ՀԱՅԵԼԻԻՆ ՄԷՋ

Առաջարկ մը պիտի ներկայացնեմ այսօր, չատ պարզ ըմբռնելի և կարծեմ տրամաբանական։

Այս առաջարկը կ'ղրդուիմ ընել խղճիս հանդարտութեան և մտքիս անդորրութեան համար և վստահ եմ որ ինծի համակարծիք պիտի գտնուին մեծէն մինչև փոքրը, որովհետև անտանելի կ'գտնեմ ներկայ վիճակը և բացարձակապէս անհանդուրժելի։

Ինդիրը պարզ է, արգիլել Թուրքիա մուտքը բոլոր օտար թերթերու՝ ըլլան անգլիական, ըլլան ֆրանսական, ըլլան գերմանական կամ իտալական, արտօնել միայն աւստրիական այն թերթերն՝ որոց խմբագիրներն հրեաներն են, լուրջ, իր ազեկ և մտածէն գիտակ պատերազմի ճչգրիտ անցուդարձերուն...։

Թէ ինչու, այսպէս։

Որովհետև տեղական կամ մայրաքաղաքի թերթերն, նոյն իսկ կիսապաշտօնական զեկուցումներն կ'հաղորդեն չարունակ մեր տարած յաղթութիւններն, ճակատամարտներու մէջ թշնամիին պարտութիւնները, Լտիրէի առջև անոնց կրած մեծամեծ վնասները, Զաթալճայի առջևը անոնց աճապարոտ նահանջը, Մարմարայի եզերքներէն անոնց վտարուելը, յոյն և սերպո-մոնթէնեկրեան բանակներուն կրած ջախջախիչ պարտութիւնները, տրուած այս լուրերուն պատճառ մը չունինք չհաւատալու և գոհունակութեամբ մը կ'կարդանք զանոնք, մեր տարած յաղթութիւններուն վրայ սըրտի զովութիւն մը զգալով, բայց ահա եւրոպական թղթատարէն կ'հասնի, սրտի յուզումով, զողդոջուն մատներով կ'բանանք եկած թերթերը և բացի աւստրոհրէական թերթերէ ամենուն մէջ ալ, որ մը, կամ ժամ մը առաջ ստացած տեղեկութեանց ճիշտ հակառակ և կէտ առ կէտ հակոտնեայ լուրերու կ'հանդիպինք, աչքերնիս խաղոր խաղոր բացած և ապշահար...։

Կամ մեզի կ'խաբեն կամ թէ եւրոպական թերթերը սուտ կը խօսին անպատկառօրէն։

Իրաց այս անհանգիստ և անստոյգ վիճակին միակ գարմանն է ուրեմն արգիլել եւրոպական թերթերու մուտքը Թուրքիա, որպէս զի հանդարտ գլխով, մենք մեզի, որոշ և միակ աղբիւրի մը չհնելով, վստահ ըլլանք թէ չարունակ յաղթանակէ յաղթանակ կ'դիմենք և թէ Հագը փաչա կամ ուրիշ դիւանագէտներ հաշտութեան բանակցութեանց սկսնորդելու համար Անգլիոյ դիմումէ ընելու չեն երթար, այլ քաղաքական կարգ մը ուրիշ խնդիրներու վրայ բանակցելու, ինչպէս կ'ըսեն կ. Պոլսոյ թերթերը։

Պատերազմիկները չատ խելացի որոշում մը տուած էին եւրոպական թղթակիցներ չընդունելով պատերազմի դաշտին վրայ, այժմ չատ աւելի բանիբուն որոշում մը տուած է մեր կառավարութիւնը, «Մաթէն»ի և «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի սահայօղ թղթակիցներն վտարելու որոշելով, որոնք մտքերն յուզելու և հասարակութեան գազափարները վերիվայր չընչելու կ'նկրտին իրենց սուտ ու սխալ թղթակցութիւններով....։

Բայց արմատական դարման մը տանելու համար ամենէ լաւագոյն միջոցն է միանգամ ընդ միչտ արգիլել եւրոպական թերթերու մուտքն. գէթ ժամանակի մը համար, Թուրքիոյ մէջ։

ԵՒ

ԳԻՇԵՐ ՈՒ ՑԻՇԵՐ

Նոր Տարին, որմէ հազիւ քանի մը չաբթիներ հեռացանք, տակաւ կը ջանայ դառնալ խորհրդաւոր և վտանգաւոր թրեւանչաններու վիճակագոյց մը... մանաւանդ հայերուս համար։

Կազանդը երեքշաբթի օր էր, օրերուն աւետէն ուղուրսըզը—ձգէ որ հային համար տարուան ոչ մէկ բարի օրը խէր չէ ունեցած—հոգ չէ ըսինք ու տօնեցինք, նոր Թուականը 13 թիւով կը վերջանար—ուրեն նոյնքան վտանգաւոր ըլլալը... ահա գաղեմական անմահներէն Բիէր Լօթին անգամ պիտի հաստատէր որ այնքան իայտառակուեցաւ իր խայտառակ զրպարտութիւններուն երեւէն—տեսր ալ կարեւորութիւն չի տուինք ազատամիտի հովեր առնելով։

Եւ ահա՛ այսօր ուրիշ թիւ մը կը ցցուի մեր առջև՝ 17 թիւը որ փոխանակ նախապաշարում մը ըլլալու, գժբաղդաբար իր գոյութիւնը խարսխած է մեր ազգին անորակելի իրողութիւններու վրայ...։

17 թիւը չգոհանար սակայն իր նախորդներուն պէս առաւձին գործել և կրնկրանայ... խաֆիէ բաին հետ, ուր կը ծընի իրտուլակը... ազգասիրաբար ծառայողներու խոպան դաշտին վրայ վերջապէս բան արտադրուած տեսնելու մեր յուսահեռական երազը փայփայելու համար...։

Ինձ պէս չատեր՝ անշուշտ անձկութեամբ կը հետեւին 17 թիւ խաֆիէի խնդրին, որ այնքան սոսկատեսիլ խուճապի ժառանգ է մեր գժբաղդ պոլսահայ ազգայինձիները և որոնցմէ իւրաքանչիւրը ըսկսած է տարակուսիլ մինչև իսկ իր ամենէն մտերիմ բարեկամներուն վրայ։

Ցաւալի է որ, Նիք Բարքլրի և Նաթ Բինքըրդընի տաղանդաւոր թարգմանիչը Երուանդ Օտեան, անկարող կը մնայ իր ամբարած վարպետութիւններով գաղտնիքը լուծել և յուսահատ ինքզինք կը նուիրէ Պոլսոյ... էչերու և իշապաններու դատին պաշտպանութեան։

Բայց ես լուծած եմ գաղտնիքը արժա

էի աչխարհիս ամենէն նշանաւոր detective ներու կարգը դասուելու։

17 Թիւ խաֆիէն՝ «Ներ Պասրիարքարանն է, իր ամբողջ պաշտօնէութեամբը, իր ներքին և արտաքին ոգորմելի կազմակերպութիւնովը, հոն իբր թէ ազգասիրաբար գործ տեսնելու համար գայով Թալբերան, չատախօս, անօգուտ մարդերով ու մինչև իսկ դարակներու մէջ խառնիխուռն թուղթերը... կրծող ժուկերով։

Բարեբաղդաբար 17 Թիւը չորագուշակ ըլլալու ոչ մէկ հանգամանք ունի, քանի որ, հոն՝ գէթ մինչև գաղտնիքին լուծուիլը, մեր ազգային գործիչները աւելի չրջահայեաց պիտի ըլլան, խորհելով պիտի գործեն, և կշռելով պիտի արտասանեն իրենց բառերը։

Նախախնամական այս... քարի տնօրինութեան համար, չեմ կարծեր որ ղժգոհ և տարակարծիք եղողներ գտնուին։

Ուրեմն՝ կիցցէ՛ 17 Թիւ խաֆիէն։

ԱԶՈՒԶԱԽ

ՍԵԼԱՆԻԿԻ
ԱՊԱԳԱՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Շատ խօսեցան Սելանիկի քաղաքական ապագայի մասին։ Թան երկարօրէն ներկայացուց ներկայ հաւանականութիւնները և ցոյց տուաւ հաւանական լուծումները։ Հոս բնականաբար ամենամեծ չահագրգռութեամբ կ'հետեւին, ինչ որ կ'րսէ այս կարեւոր խնդրոյն մասին, եւրոպական մամուլին մէջ։ Բայց այժմ տեսական խնդիրն է որ մտքերը կ'գրաւէ։ Միմիայն խնդիրը անոր վրայ չէ թէ չլաղը Սելանիկ Պուլկարիոյ, Յունաստանի պիտի պատկանի թէ ազատ պիտի ըլլայ, այլ ինչ որ պիտի ըլլան տեղական կամ եւրոպական չահերը, որոնք վտանգի տակ են, և որոց կարեւորութիւնը կ'չիչտէիք անցեալները։ կ'հարցուի, ոչ առանց անհանգստութեան, թէ ինչ պիտի ըլլայ այս մեծ նաւահանգստին ապագան որու առջև երկէկ կ'բացուէր գրեթէ անսահման հորիզոններ, և որու հողային յառաջիկայ լուծումները, անոր գոյութիւնը խնդրոյ տակ չդնելու համար, պիտի գան գէթ ատենոր ապագան բարեփոխել։

Այս կէտին վրայ, կ'լսենք ու անխուսափելի է, չատ տարբեր զանգակի ձայներ։ Ոմանց համար՝ Սելանիկի գեղեցիկ օրերն անհետացած են, ուրիշներու համար՝ անոր զարգացումը պիտի բազմապատկուի և գեղեցկանայ։ Պիտի ուզէի, կարելի եղածին չափ չօչափելի կերպով, ձեզի ներկայացնել երկու հայեացքները, կաւելցնեմ թէ մեզի համար ֆրանսացիներուս, քաղաքական ամեն նկատումն մէկ կողմ դնելով, այս խնդիրը չկրնար սեզի անտարբեր թողուլ։ Հոս անագին դրամագլուխներ ունինք պաշտպանելու, և ենթադրելով թէ լաւատեսները կամ յոռետեսներն իրաւունք ունենան, կարեւոր բաժին մըն է արեւելքի մէջ մեր բարոյական ազդեցութիւնը զոր պիտի կրկնապատկուի կամ մասամբ պիտի կորսուի։

Սելանիկ իր վաճառականութեամբ կապրի։ Ճարտարարուեստը հոն գրեթէ ոչինչ է։ Ան էապէս առևտուրի քաղաք մը ըլլալով արտադրիչ եւրոպային մօտ միջնորդի դեր կը կատարէ։ Միջազգային դրանզիղը չատ տկար է հոն։ Մինակ Սերպիան է որ անկէ կ'անցնէ իր ներածութիւնները և արտածութիւնները մօտ մը։ Սելանիկ Մակեդոնիոյ, Ալպանիոյ մեծ մասին, Եպիրոսի և արեւմտեան Թրակիոյ դուռն է։ Սելանիկ էր որ Մանաստրէն, Միթրովիցայէն, Բրիզրենդէն և Տէտէ Ագաճէն եկող երկաթուղիները կը յանգէին։ Իրև երկրաչափական կեդրոն ուրիշ չահատան չունեցող ընդարձակ գաւառի մը, անոր բոլոր առևտուրը իրեն չահուն կը գործածէր։

Բայց իրերը վազը պիտի փոխուին և հոս է որ զգալի կըլլայ յառաջիկայ նօթը։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ բոլոր այս առևտուրը երբ Սելանիկի գործի ասպարէզը Սերպերուն, Պոյներուն և Պուլկարներուն միջև բաժնուին։ Մաքսային սակերը բարձրանալով՝ արդեօք ապրանքներուն ուրիչ ճամբայ մը առնել չպիտի տան։ Ա՛ղէն Պուլկարները և Սերպերը ուր որ կը գրաւեն Սելանիկէն եկած բերքերուն դէմ խիստ պայմաններ հաստատած են, որոնք փոխանցումները կը դժուարացնեն։

Մրցումը մեծ համեմատութիւն պիտի առնէ այն ատեն մանաւանդ երբ Սերպիացիները սկսին Ադրիական ծովու իրենց նաւահանգիստը արժեցնել, երբ ինքնօրէն Ալպանացիները իրենց պատկանող ճարտով ապրանքին բերին և երբ Պուլկարները Օրֆանոցի ծոցը զարձնեն Մակեդոնիոյ և Թրակիոյ առևտուրէն մաս մը։ Տարակոյս չկայ թէ մօտաւոր ապագայի մը մէջ, Ճեմայէն Տէմիր-Հիսար երկաթուղւոյ գծի մը չինութիւնը, Տրամա-Գևալա միացումը և այս նաւահանգիստին կարեւորութիւն ստանալը Սելանիկի չահատաններէն կարեւոր բաժին մը պիտի վերցնեն։ Պալքանեան թերակղզիին բայրը վրան ըլլալը որ պատերազմին արդիւնքը պիտի ըլլայ, կը խոստանայ աչքառու կերպով վերջապէս Սելանիկին վաճառականութեան։

Յոյները այս առարկութեանց արժէքը լաւ հասկցած են։ Անոնք չատ անգամ սովոր են հերթել զանոնք։ Այն համոզումը ունին թէ Սելանիկ յունական իշխանութեան տակ ազատ նաւահանգիստ մը դառնալով, հետզհետէ պիտի բարգաւաճի, Պալքանեան տէրութիւններէն միջև կնքուելիք մաքսային միութեան մը ներքև։ Իրենց տեսակէտը կ'ամփոփուի հետեւեալ պատճառաբանութիւններով։

(Շար.)

(ԹԱՆ)

ԹԱԹՈՒԼ Ծ. Վ. ԴՈՒՐԵԱՆ
ԱԶԳ. Ս. ԼՈՒՍ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ

Ներկայ երկտողիս կը կցեմ անուանց ցուցակ մը (1) որոց առ այժմ ընելիք ուրիշ բան չունիմ, բայց եթէ Պատ. Թեր. Թիղ միջոցաւ յայտնել անոնց իմ ջերմ շնորհակալութիւններս որ բարեհաճեցան իրենց սուղ ժամերն սպառել, քառասնօր

(1) Վաղուան Թիւով պիտի հրատարակենք այդ անուններըս։ Ծ. Ս.

եայ հիւանդութեանս միջոցին, անարիս մօտը նստելով և զիս մխիթարելով, պիտի խնդրեմ նաև անոնցմէ, որ սոյն հրատարակութիւնս իբր վերադարձ այցելութիւն ընդունին, զի ո՛չ ժամանակս և ո՛չ ֆիզիքական կարողութիւնս չեն ներեր, այդ պարտքը անձամբ հատուցանելու։

Այս տեսիլ հարկ և պարտք կը համարիմ իմ կողմէ չնորհակալութիւններս յայտնել Գեր. Առաջնորդ Ս. Հօր որ հոգեպաշտօրեայ այցելութիւններով կ'միխիթարէր զիս և կ'նակէր որ և է զրկանք մը չունենամ հիւանդութեանս պահուն, Ազն. Տօքթ. Կոստանի, և Տօքթ. Ճէլէպի, որոնք անձամբ այցելելով քանիցս, ազնուարար իրենց քննութիւնները կատարեցին, և չզլացան տալ պէտք եղած հրահանգները։

Նոյնպէս չնորհակալութիւն Ազն. Տօք. Սպարթալիի որ գործողութենէն առաջ և վերջը, քանիցս այցելելով կատարեց հարկ եղած քննութիւնը, և օթերասիօնի պահուն իրմէ բժշկապետ ժօտէն հակեց կատարուած գործողութեան։

Նորին չնորհակալութիւն Տօքթ. Արժենակ էֆ. Ախատուրեանի որ ճարտարօրէն կատարեց գործողութիւնը, և զիս կենդանութեան դուռը հասցուց, նոյնպէս չնորհակալութիւն Տօք. Ռէթէոսեան և Գասապեան էֆէնտիներուն, որոնք թէ՛ օթերասիօնի ատեն օժանդակեցին, և թէ՛ հիւանդութեանս միջոցին զիս անմխիթար չթողուցին։

Շնորհակալութիւն տեսչութեան և հիւանդանոցի ներքին բոլոր պաշտօնէից, որոնք ոչ մի բանի կարօտ չթողուցին զիս իրենց գնահատելի սպասարկութեամբ։

Յարմար առիթն է լրչեցնել Զմիւռնիոյ պատուական Հայութեան, թէ անհանգրուա թողած ցաւերու այս մեծ տունին, քիչ մը աւելի գուրգուրանօք վերաբերին, ուր չատեր՝ ինչպէս և հս՝ արցունքով կը մտնեն և ժպտով կը մեկնին։ Ես իբր առաջնորդ հեռաւոր երկրի մը, ուխտած եմ այս օրէն կապուած մնալ բարոյապէս այդ չէնքին, իբր նուիրական հաստատութիւն մը, և կը յանձնարարեմ իրենց նոյն կերպով վերաբերուիլ։ Աղօթարար

Առաջնորդ Դոնեայի

ԹԱԹՈՒԼ Ծ. Վ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ՀԱՐՑԱՆԵԱՑ ՀՐԱՏԻՐԱԳԻՐ

Տէր և Տիկին Նազարէթ Փանոսեան պատիւ ունին ծանուցանել Ձեզ իրենց որդւոյն Պ. Ղազարոսի ամուսնութիւնը Օր. Արմենուհի Կարմիրեանի հետ և կը խնդրեն որ ազգականք և բարեկամք հաճին պատուել հարսանեկան հանդէսը որ տեղի կունենայ յառաջիկայ կիրակի գիշեր, փետր. 10, սովորական ժամուն ի տան Փանոսեան էֆէնտիի։

Իզմիր, 6 Փետր. 1913

Մասնաւոր հարսանեկան հրաւիրագիր չրլլալով կ'խնդրուի ներկայս նկատել իբր այն։

Ազգային Անցուդարձ

ԻԶՄԻՐ

Ամերիկանապետ ճէմալ պէյ և Իթթիհատի ընդհ. քննիչ Ռէչիտ պէյ երէկ այցելեցին Առաջնորդ Ս. Հօր և կարևոր տեսակցութիւն մը ունեցան։

—Առաջնորդ Ս. Հայրը երէկ այցելեց Ծրանս. ընդհ. հիւպատոս Մ. Քօլօմիէի Սէն Ժէրմէնի վարժուհիանոցը գրկուելիք երեք օրիորդներուն մասին վերջնական կարգադրութիւն մը ընելու, բայց ընդհ. հիւպատոսը բացակայ ըլլալով Առաջնորդ Ս. Հայրը այցեքարտը թողուց։

—Նախընթաց օր Հոգատար Որբախնամ ընկերութիւնը նիստ գումարեց նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս. Հօր։ Ներկայ էին Ազն. Տիկնայք Բ. Սպարթալը, Ս. Թազևորեան, Տ. Արիստակէսեան և Օրդք. Մ. Դաստպարեան, Թ. Խանճեան, Մ. Շահում և Մ. Փափազեան։ Թէև փափաք կար Որբանոցը արհեստանոցի վերածելու և այս մասին այժմէն իսկ գործի ձեռնարկելու, բայց տիրող տնտեսական անյպատ վիճակը նկատի ունենալով յարմար դատուեցաւ այդ ծրագրի գործադրութիւնը յետաձգել լաւագոյն օրերու։ Տղայոց Ներքնազգեստի չափազանց խնայողութիւնը և ընդհանրապէս չէնքին անյարմարութիւնը նիւթ ըլլալով որոշուեցաւ այս տարի անպատճառ յարմար չէնք մը փոխադրել։ Ուրախութեամբ դիտուեցաւ որ սիմէմայի հասոյթը 53 ոսկիէն աւելի եղած է։

—Դասապայէն հետեւեալը կ'գրեն տեղւոյ Առաջնորդարան, որուն մէկ պատճէնն ալ ղրկուած է Թերթիս։—

Ժամանակէ մը ի վեր, տեղւոյս կառավարական պաշտօնէից Թոյլատու ընթացքէն օգտուելով, կարգ մը խռովարարներ դաւադրական գործունէութեան անձարձակ ասպարէզ մը գտած են, իրենց Թագուն մտադրութիւնները յաջողցնելով, Թուրք տարրը գրգռելու քրիստոնէից դէմ։ Զարմանալի է մանաւանդ տեղւոյս կառավարութեան հոգեբանութիւնը, որ դէմ անդորրութիւնը վերահաստատելու համար օրինական միջոցներու չի դիմեր, և եթէ երբէք բան մըն է կ'ըլլէ, այն ալ պարզ ցոյց մըն է լաւ ևս է ըսել ձևակերպութիւն։

Մինչև ցարդ խեղճ Լմիրեանը և ընկերները սպանող ոճրագործները չի ձերբակալուեցան և ձերբակալուելիք ալ չուներին։ Կարծէք եղածները չէին բաւեր, հիմակ ալ Իլրումն ամենայն չարեաց քարոզիչ մը ղրկուած է հոս ազգ, պաշտպանութեան Քոմիթէի անդամ, Կիւլմիլճինայի երեսփոխան Իւսայիլ Հագգը պէյ, որ Շարաթ օր Փետր. 2ին կ. ս. Պալըք Պազար ըսուած հրապարակը, Իթթիհատական Քլիւպին դիմաց նպարավաճառի մը խանութին վերնայարկի պատշգամբը ելնելով ի ներկայութեան խուռնամբոխ բազմութեան չատ գրգռիչ և զննասակար բանախօսութիւն մը ըրաւ, որուն համառօտ բովանդակութիւնն է հետեւեալը։

«Սիրելի իսլամ հայրենակիցներս, Նախորդ կառավարութիւնը պատճառ

ՍԻՇԷԼ ՋԷՎԱՔՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

Ա.Ե.

ՀԱՅՐՆ ՈՒ ՈՐԴԻՆ

—Եւ գիտե՞ս թէ Տըվինիէրը ինչ է քեզի համար այս միջոցիս։ Մուղակ մը ուր անյիղլիօրէն պիտի իյնաս, բռնուիս, սպանուիս, եթէ երբէք գքեզ բռնելու ղրկուածները դու չբռնե՞ս, չսպաննե՞ս, ինչ որ մեծ զարմանք չպիտի պատճառէր ինձ...։

—Այսպէս, կ'կարծե՞ս...։

—Կ'կարծեմ թէ Տըվինիէրի կռնակդ պէտք է դարձնես, կ'ճանչնամ կիթմալէն անունով մէկը որ կատազած է և ուրախութիւնը մը պիտի զգայ եթէ իր ձեռքն ներէն միոյն մէջ քեզի տեղաւորէ, ո՛հ, եկո՛ւր...։

Այլ անգամ ասպետը առանց ընդդիմութեան թողուց որ տանի ինք։

Բնան վայրկեան ետք հայր ու որդի կը մտնէին Մարթօ քի գօնեայը կապելան որ հակառակ տրուած հրամաններուն մասնաւոր յաճախորդներու համար մինչև առաւօտ բաց կը մնար։

Կապելային առաջին յարկը, նեղ սենեակի մը մէջ, անպատրաստից ընթրիքի մը առջև կ'տեղաւորուին և ծերունի Բարտոնեանը Պուրկօնեի գինիի մը առատչինչը բանալով, զուարթաղին կը զոչէր։

—Այժմ, ամեն բան պատմէ, ամեն բան իմ Բարիզէ մեկնելէս սկսեալ։ Հետաքրքրութենէն կ'մեռնիմ գիտնալու համար։ Սկսէ տղաս...։ Նախ ինչո՞ւ կ'սպասէիր կառքին, գիտէի՞ր որ պիտի դուրս ելնէր...։

—Այ՛, պատասխանեց ասպետը։

—Ու որո՞նք որ կը պարունակէր։

—Այո՛, ըսաւ ասպետը, բայց աւելի խուլ ձայնով մը։

—Լաւ ուրեմն, ինձմէ չատ բան գիտես ուրեմն, ես, կուզեկցեի կառքին առանց գիտնալու ինչ որ կը տանէր։

—Ուրեմն, հայր իմ, սկսաւ ասպետը, գիտես թէ վարպետ կրէկուար, կարգ մը կիրակուրներու համար մեծ համբաւ վաստկած է։ Այս առաւօտ մտադրեցի հասկընալ թէ ինչ կ'անցնէր կը դառնար Մէսմի ապարանքին մէջ։ Հետևաբար, զինուեցայ և մեկնեցայ։ Փողոցը Հիւկէթի հասայ, և մտադրած էի անցնիլ երթալ, երբոր առաջարկեց իրեն ուղեկցիլ, փոքրիկ զարհուրզ մը կ'կրէր, սպիտակ անձեռնոցով մը ծածկուած։ Հարցուցի թէ ուր պիտի երթար։ Պատասխանեց թէ՝ ամեն չարթուան պէս անուչեղէններ կ'տանէր Տիկին տը Նէվըրի, Կիգի զքսուհիին և Տաւիլի մարջախտին և կարծէմ թէ, կեանքիս մէջ այդ տեսակ յուզում մը չէի կրած։ Կ'հասկնաս, հայր իմ, որ Մէսմի ապարանքը մտնելու միջոցը կը նախատեսէի...։ Կարճ կապեմ, կը հասնինք Մէսմի ապարանքը, պարտէզ մը կայ անոր ետևի կողմ, որ դուռ մը ունի, ահա այս դուռէն է որ կ'մտնէ Տիկին Հիւկէթ, ուղղակի խոհանոցներու կողմ մտնելու համար, այն միջոցին որ Հիւկէթ կը մտնէ ես ալ հետը կը մտնեմ։

—Լաւ ուրեմն, գոչեց Հիւկէթ, ի՞նչ կընես։

—Կ'տեսնես, կ'ընկերանամ քեզի մինչև խոհանոցը, պիտի ըսես թէ քու զարմիկդ եմ, եղբայրդ, ինչ որ կուզես, բայց կուզեմ մտնել։

—Ահ, պարոն ասպետ, եթէ Պ. գործակատարը...։

—Նորէն Պ. գործակատարը, գոչեց Ծիրունի Բարտոեան, արդէն ոխ ունէի այդ մարդուն դէմ։ Զգոյշ ըլլայ, եթէ լաւ ընթացք չունենայ քու պատմութեանդ մէջ, անոր ականջները կը կոտրեմ։ Շարունակէ տղաս։

Ասպետը, զարմացած, այս ընդմիջումէն, չարունակեց։

—Եթէ Պ. գործակատարը իմանայ, պիտի պատճառ ըլլաս մեր այս չարաչահական գործը կորնչեցնելու, ըսաւ Հիւկէթ։ Բայց որովհետև տեղի տալու բնաւ ձև չունէի, հառաչ մը արձակեց և թողուց

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ, 1894ԻՆ

ԲԱՄԱԿ ՀՕՆԻՇԻՐ — ԻԶՄԻՐ

1. Ամեն տեսակ շոգենաւերու վրայ ճշգրիտ տեղեկութիւններ։
2. Աշխարհիս ամեն կողմերու համար երթեւեկութեան համար առմսակներ;
3. Ջեղչեալ գիներով տոմսակներ Դաղթականներու փոխադրութեանց։
4. Ապրանքներու, Բօյիներու, Գակաժներու յանձնում աշխարհիս չորս ծայրերը։
5. Ստանձնում ամեն տեսակ նիւթերու, արտածումն, ներածումն ու Թրանզիթը։
6. Մաքսային ամեն տեսակ գործողութիւններ։
7. Ապրանքներու փոխարժէքներու գանձում տեղւոյն մէջ, կանխապէս վճարմամբ։

Դիւրամատչելի եւ վստահելի պայմաններ — Հազարէ աւելի Թղթակիցներ — Ամեն տեսակ գործառնութեանց կանոնաւորութիւն — Քսան տարուան փորձառութիւն Ծանօթ հաստատութիւն։ 100—17

եղաւ որ Թշնամին մինչեւ մայրաքաղաքին դռներուն առջեւ հասաւ, և եթէ չհանէր արդի դահլիճը, Թերևս Օսմ. գարաւոր պատիւը արատաւորող հաշտութիւն մը կնքէր, հետևաբար դուք ալ պէտք է որ գինքով ու զրամով օգնէք արդի Դահլիճին, 700 տարուան իսլամ պետութիւնը կանգուն պահելու համար կամաւոր արձանագրուեցէք և գացէք պատերազմի դաշտը մարտիրոսացէք, փոխանակ մահճակալներու մէջ հանգիստ քնանալու և զինուորներն ու գինեստուններդ քապատայութիւն ծախելու։

Ես ալ կամաւոր արձանագրուած եմ, մարզարէին հրամանին անսալով, Նայեցէք յոյներն և հոն պուլկարին տէրտէրները քանակին առջև տնցած պատերազմի կերթան, նոյն իսկ դպրոցական պատանիներ անձնուիրաբար զէնքի տակ մտած են. մեր խօճաները մէտրէսներու անկիւը իջնել կընան կոր, այն ցածահոգի, չուն պուլկարը, րուսը, սերպը Բուսֆէլի մէջ մեր նախնեաց գերեզմանները կոխկրտեցին. հարիւր հազարաւոր իսլամներ ջարդեցին, մեր քոյրերուն պատիւը բռնաբարեցին, մինարէներէն զանգակներ կախեցին և մզկիթներուն մէջ պատարագ րին. ալ որ մէկ չնութիւններն թուեմ. ուստի զէնք առէք, պատերազմի դաշտը փութացէք, ձեր առջին հանդիպած քրիստոնեաները ջարդեցէք, որովհետև քրիստոնեայ ըսելէն ետք, վստահ եղէք որ անոնք չատ մը իսլամներու արիւն խմած են և երկիրը հուրի ու սուրի մատնել ետք լուսանկարները առնելով, եւրոպայի ցոյց տանք ըսելով, «ահաւասիկ ասոր կը փափաքէիք, ըրինք»։

«Այն վատ անգլիացին որ մեզ կը չհագրծէ, այն ցածոգի ռուսը ու ֆրանսացին, որ հաւաքականութիւն գոյացուցած են, մեզ այս ատոհմային բերին հասցուցին. այլևս չի վստահինք անոնց. մեր դաշը մենք մեր սուրովը չահինք. իբր թէ սահմանադրութիւն հռչակեցինք, երկիրը բարեկարգելու համար, մինչդեռ վատ եւրոպացին չարամտօրէն մեր ամէն բան տրամադրութիւնները վերի վայր կրկնց։»

Ցաւարտ բանախօսութեան Թաղապետական նախագահ իթթիհատական Հասան էֆ. ծափահարեց. մոլեռանդ ժողովուրդը իր օրինակին հետևեցաւ։

Տեղւոյս Ցոյն հասարակութիւնը սոյն դէպքին և անուանարկիչ քարոզութեան համար ընդարձակ տեղեկագրով մը բողոքած է Իզմիրի Մետրապոլիտին։

—Դուշատայի հեռագրատան պաշտօնեան երկիցս անտեղի կերպով նախատած ըլլալով տեղւոյն Տ. Մեսրոպ քահանան, ինչպէս Առաջնորդարան բողոքած և իր պատշգ պաշտպանութիւնը խնդրած էր։ Առաջնորդ Ս. Հայրը իսկոյն խնդիրը Իզմիրի հեռագրական ընդհ. տեսուչ Իպրահիմ Սուպհի պէյի տեղեկագրած և այդ կողմը ուղղակի անքաղաքավար պաշտօնեային տրամի պատիժ մը տրուելը պահանջած էր։ Որքան ենք յայտնելու որ Սուպհի պէյ լուրջ նկատողութեան առնելով Առաջնորդ Ս. Հօր պահանջքը. յատուկ գրութեամբ մը յայտնած է, թէ ազգուս հրահանգներ ղրկած է այդ պաշտօնեային, որ հետ մտնել։ Տեսակ մը նրբագաւթիւն մէջ մտանք։ Զախ կողմ խոհանոցը կը գտնուէր, աջ կողմ սպասաւորներու սենեակները, ներսի կողմ դուռ մը։ Հիւկէթ աջ կողմ ուղղուեցաւ և այն միջոցին որ կ'մտնէր, հոս քեզի կ'սպասեմ ըսի ամէնուն։ Ուղղակի յառաջանալով դէպի դուռը, կ'բանամ, և սենեակ մը կը տեսնեմ, և հոն կը գոցուիմ։ Տաս վայրկեաններ անցան։ կ'լսեմ որ Հիւկէթ դուրս կելնէ։

—Տէ՛ս, պարոն ձեր ղարմիկը հոս չէ, կը գոչէ թարմ և երիտասարդ ձայն մը։

—Զանձրացած է սպասելու, պատասխանեց Հիւկէթ, անչուշտ պարտէզին մէջն է։

—Ո՛չ, տիկին Հիւկէթ։ Ինչպէս պատուհանէն տեսայ մտնելն, պիտի տեսնէի նաև ելնելու։

—Թերևս դուրս ելած էր երբ պահարանը կբանայիր, ուսկից չէիր կրնար պարտէզը տեսնել։

—Կրնայ ըլլալ, կ'պատասխանէ թարմ ձայնը։

որ եթէ կրկին պզտիկ թերութեան մը մէջ գտնուի, անմիջապէս պաշտօնանկ պիտի ըլլայ։ Կը յիշորհաւորենք Պայ Միւսաիր Իպրահիմ Սուպհի պէյի արդարացուցութիւնը։

Տեղական Լուրեր

ՄԻՒՂԼՈՒԻՏԻ ՏՕՆԸ. — Եկէղեցիներ մեր իսլամ հայրենակիցները մեծ չուքով տօնեցին Մարգարէին Ծնունդը։ Այս առթիւ մզկիթներու մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։

ՄԱՐԻԻ գայմագամ կալիպ պէյ կայսերական իրատէով Միխալիճի գայմագամ նշանակուեցաւ։

ՊՕՏՈՒՐՈՒՄԻ մօտակայ գիւղէ մը եղեսուն երեք հատ թէզգերէ չունեցող այծ կրուսուած է տեղւոյն իշխանութիւններէն։

ԿԼՕՑՃԵՆԻՉԻ Զայ հիսար գիւղէն Գարա Ահմէտ օղլու Իսմայիլին տունը կոխելով ստակն ու կահ կարասիքը գողցող և անոր կինն ու աղջիկը ծեծելով վիրաւորող չարագործները բոլորն ալ ձերբակալուած են։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ գրութեանց դիւանին արձանագրողներէն Ահմէտ էֆ. հրաժարած ըլլալով՝ անոր պաշտօնը յանձնուեցաւ Թօրպալըի կառավարական գրագիրներէն Հաֆըզ Ալի էֆ.ի։

ՆԱՀԱՆԴԻՍ Մէքթուպճի նշանակուեցաւ Ահմէտ Պիւրհան էֆէնտին պէյ որ ասկէ առաջ ալ նոյն պաշտօնը վարած ու նախորդ դահլիճին պաշտօնավարութեան շրջանին պաշտօնանկ եղած էր։

Ահմէտ պէյի վերստին պաշտօնի անցնելուն առթիւ մեր խնդակցութիւնները կը յայտնենք։

ՆԱՀԱՆԴԻՍ քարտուղարութեան նախկարեր Լ'ին էֆ. հրաժարելով՝ անոր պաշտօնը յանձնուեցաւ Մէրհան էֆ ի որ ատկէն առեւօր այս պաշտօնը վարած էր։

ՑՈՒՆԱՐԻՆ և քաղաքս հրատարակուղ «Նէա Ղազիրէի» և «Թահիւրմոս» թերթերը Պատ. Առեանին կողմէ խափանուեցան։

«Թահիւրմոս»ի պատասխանատու տ՝օրէնը երեք ամսուան բանտարկութիւն մըն ալ պիտի կրէ։

ԱՑՍՕՐ հետևեալ թաղերը քաղաքապետական ընտրութիւն պիտի կատարուի, 1. Գալաֆաթ Մէսճիտի, Պաթըճը Մէսճիտի Գահրաման Մէսճիտի, Նաթըր Զատ ու Քէսթէլլի թաղերը և 2. Ծուենց Ոլբանոցի, գերեզմանատան, Մորթաքիա և Թէփէճիքի թաղերը։

ՈՒՐԼԱՑԻ մէջ վարժապետ մը Սահմանադրութեան դէմ խօսելուն համար հինգ ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

ՏԷՆԻԶԼԻի ատիկաններէն Օսման էֆ.ի 1՝3 ղրչ. ամսականով հանգստեան կոչուեցաւ։

ՆԻՐԻԻՆ գործող Նախարարութիւնը հետևեալ պաշտօնական ազդը ղրկած է կուսակալութեանս 2 փետրվ. ամսաթիւ.

«Իտիրնէի պաշտպանութիւնը կը շարունակուի։ Պուլկարիի մէջ փոփոխութիւն չկայ, Զաթալճայէն յառաջ գացող մեր զօրքերը իրենց ձեռք անցուցած տիղերը գրաւելու վրայ են։ Գալֆա գիւղին արևմտեան կողմերը գտնուղ թշնամին՝ որ նախապէս մեր հետապնդիչ ջոկատներուն կողմէ վռնտուած էր, նախընթաց գիշեր մեր զօրաց վրայ թէև սաստիկ յարձակում գործեց բայց բուռն դիմադրութիւնը տեսնելով ստիպուեցաւ փախչիլ։

«Մև լեռնցիները յունվ. 22ին 36 թնդանօթով և 1600 էն զօրքով Թարապոչի և Վիջէի բերդերուն վրայ յարձակած են թէև, բայց 3000 էն աւելի զօրք կորանցնելով յաղթուած և ցիրուցան եղան, պատերազմի դաշտին վրայ 6 թնդանօթ և մեծաքանակ ռազմանիւթեր թողլով»։

ՄԱՂՆԻՍԱՑԻՆ «Բէօյլիւ»ի չրջուն թղթակիցը հետևեալը կը գրէ.—

«Այսօր (Բշ.) Ը. Ե. ժամը Ցին Մաղնիսայի Խաթունիէի մզկիթին ետևի կողմը էօֆիւզ օղլու Իպրահիմ անուն մէկը կառավարութեան կողմէ կախուեցաւ։ Այս Իպրահիմը անցեալ տարի Ագ-Հիսարի կից Խան-փաչա գիւղին մէջ գինուոր գացող Հիւսէյին աղային կինը՝ Ֆաթման առևանգելով՝ Ագ-Պունար կոչուած տեղը անոր պատիւը բռնաբարելէ վերջ զանի խղդամահ ըրած էր։

«Մահապարտին վիզէն կախուած էր եաֆկա մը որ կը պատկերացնէր անոր եղեռնագործութիւնը։

«Հայրենիքի սիրոյն կեանքը զոհելու համար մինչև եկէն գինուոր գացող մարդս մը կինը անպատուելուն և սպանուելուն պատիժը այս ըլլալը տգէտները պէտք է սորվին»։

63 ՏԱՐՈՒԱՆ ԿԱՄԱՒՈՐ ՄԸ.—Թօրպալըի մէջ Հիւսէյին տալի անուն մարդ մը կառավարութեան դուռը երթալով ըսեր է.

«Ես վաթսուն և երեք տարեկան եմ, կրեակէի, Բլէվնայի և յունական պատերազմին մէջ գտնուեցայ։ Րուսէյին թշնամիին տղոտ կօչիկներուն տակ կոխկռտուած սա միջոցին ես ինչու հոս կը մնամ կոր։ Դուք կամաւորի դրօշակը կը պարզէք, երակներուս մէջ ափ մը ասեղ եկածի պէս մարմինս կ'եռայ կոր։ Զիս պատերազմի խրկեցէ՛ք։ Ի՛նչալլահ, վերադարձիս կը տեսնուիմ»։

Ասոր վրայ Հիւսէյին տալին իսկոյն կամաւոր արձանագրելով անոր փափաքը տ՝ղը բերեր են։

ՆԱԽԸՆԹԱՑ օր «Պահրը Իման» չոգեսիրուն և գեղեցիկ ալքերով... վերջապէս ժանէթին սպասեցի և երբոր եկաւ, պարզապէս թևերուս մէջ առի և իմ համբոյրս խեղդեց իր վախէն արձակելիք ճիչը։ Կանցնիմ հարցումներուն և պատասխաններուն վրայէն։ Դիտցիր միայն որ կէս ժամետք խեղճ ժանէթը համոզուած էր որ սիրահարած չի իրեն, իմացայ միանգամայն որ պիտի ամուսնանար, հաճելի ըլլալու համար Պ. գործակատարին ... անոր ազգականին հետ։ Իմացայ որ գործակատարը մի քիչ կ'կոչուէր և ալգասկանը մի քիչ։ Իմացայ որ ժանէթ չէր սիրեր մի քիչ և թէ կատէր պարոն մի քիչ, և պիտի սկսէինք ամեն անուշ խոստովանութեանց մէջ մտնել, երբ յանկարծ քայլերու ձայներ լսուեցան դուրսէն, ժանէթ լայն պահարան մը կ'բանար և գիս հոն կը հրէր երբ դուռը կ'բացուէր։

(Շարունակելի)

զօրքերը իրենց ձեռք անցուցած տիղերը գրաւելու վրայ են։ Գալֆա գիւղին արևմտեան կողմերը գտնուղ թշնամին՝ որ նախապէս մեր հետապնդիչ ջոկատներուն կողմէ վռնտուած էր, նախընթաց գիշեր մեր զօրաց վրայ թէև սաստիկ յարձակում գործեց բայց բուռն դիմադրութիւնը տեսնելով ստիպուեցաւ փախչիլ։

«Մև լեռնցիները յունվ. 22ին 36 թնդանօթով և 1600 էն զօրքով Թարապոչի և Վիջէի բերդերուն վրայ յարձակած են թէև, բայց 3000 էն աւելի զօրք կորանցնելով յաղթուած և ցիրուցան եղան, պատերազմի դաշտին վրայ 6 թնդանօթ և մեծաքանակ ռազմանիւթեր թողլով»։

ՄԱՂՆԻՍԱՑԻՆ «Բէօյլիւ»ի չրջուն թղթակիցը հետևեալը կը գրէ.—

«Այսօր (Բշ.) Ը. Ե. ժամը Ցին Մաղնիսայի Խաթունիէի մզկիթին ետևի կողմը էօֆիւզ օղլու Իպրահիմ անուն մէկը կառավարութեան կողմէ կախուեցաւ։ Այս Իպրահիմը անցեալ տարի Ագ-Հիսարի կից Խան-փաչա գիւղին մէջ գինուոր գացող Հիւսէյին աղային կինը՝ Ֆաթման առևանգելով՝ Ագ-Պունար կոչուած տեղը անոր պատիւը բռնաբարելէ վերջ զանի խղդամահ ըրած էր։

«Մահապարտին վիզէն կախուած էր եաֆկա մը որ կը պատկերացնէր անոր եղեռնագործութիւնը։

«Հայրենիքի սիրոյն կեանքը զոհելու համար մինչև եկէն գինուոր գացող մարդս մը կինը անպատուելուն և սպանուելուն պատիժը այս ըլլալը տգէտները պէտք է սորվին»։

63 ՏԱՐՈՒԱՆ ԿԱՄԱՒՈՐ ՄԸ.—Թօրպալըի մէջ Հիւսէյին տալի անուն մարդ մը կառավարութեան դուռը երթալով ըսեր է.

«Ես վաթսուն և երեք տարեկան եմ, կրեակէի, Բլէվնայի և յունական պատերազմին մէջ գտնուեցայ։ Րուսէյին թշնամիին տղոտ կօչիկներուն տակ կոխկռտուած սա միջոցին ես ինչու հոս կը մնամ կոր։ Դուք կամաւորի դրօշակը կը պարզէք, երակներուս մէջ ափ մը ասեղ եկածի պէս մարմինս կ'եռայ կոր։ Զիս պատերազմի խրկեցէ՛ք։ Ի՛նչալլահ, վերադարձիս կը տեսնուիմ»։

Ասոր վրայ Հիւսէյին տալին իսկոյն կամաւոր արձանագրելով անոր փափաքը տ՝ղը բերեր են։

ՆԱԽԸՆԹԱՑ օր «Պահրը Իման» չոգեսիրուն և գեղեցիկ ալքերով... վերջապէս ժանէթին սպասեցի և երբոր եկաւ, պարզապէս թևերուս մէջ առի և իմ համբոյրս խեղդեց իր վախէն արձակելիք ճիչը։ Կանցնիմ հարցումներուն և պատասխաններուն վրայէն։ Դիտցիր միայն որ կէս ժամ ետք խեղճ ժանէթը համոզուած էր որ սիրահարած չի իրեն, իմացայ միանգամայն որ պիտի ամուսնանար, հաճելի ըլլալու համար Պ. գործակատարին ... անոր ազգականին հետ։ Իմացայ որ գործակատարը մի քիչ կ'կոչուէր և ալգասկանը մի քիչ։ Իմացայ որ ժանէթ չէր սիրեր մի քիչ և թէ կատէր պարոն մի քիչ, և պիտի սկսէինք ամեն անուշ խոստովանութեանց մէջ մտնել, երբ յանկարծ քայլերու ձայներ լսուեցան դուրսէն, ժանէթ լայն պահարան մը կ'բանար և գիս հոն կը հրէր երբ դուռը կ'բացուէր։

(Շարունակելի)

նաւով քաղաքս հասան հազարէ աւելի Իսլամ փախստականներ ի Մակեդոնիոյ Թրակիոյ կողմերէն։

ԵրԷկ քաղաքիս բոլոր ֆրանսական հաստատութիւնները, ինչպէս նաև ծովածոցին մէջ գտնուղ Ֆրանս. մարտանաւերը զրօսազարդուած էին Ֆրանսայի նորընտիր նախագահ Մ. Ռէյմօնտ Բուանքարէի պաշտօնապէս նախագահութեան կոչուելուն առթիւ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ իր սուտ լուրեր տարածող ձերբակալած և Պատերազմական Ատեանին յանձնած է Միլիթատէս, Մխայիլ և Կեսարացի Ալէքօ Լազարոս անուն անձերը։

ՈՍՏԻԿԱՆ Դըպրոցը Մուսթաֆային տեղ պաշտօնի կոչուեցաւ Թօսօվայի ոստիկաններէն Ահմէտ Ռէմալ էֆ.։

ՊԱՀԱԿԱՆ թերթերու գրածին համեմատ Ռէժիի մեծաչնորհի պայմանաժամը երկարաձգելու մասին որոշուած տրուած է ու կը մնայ միայն պայմաններուն վրայ վճռաբանիլ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ որոշման վրայ հացին առաջին տեսակը օխան 7 և երկրորդ տեսակը 6½ մէթալիկէն պիտի ծախուի։

ՎԵՐՋԵՐՄ կ. Պոլսոյ մէջ տարածայնութիւն եկեր է թէ Լոյտ չոգենաւերէն մէկը Իզմիրի նեղուցին մօտ ականի բախեր է։ Աւելորդ է ըսել թէ այս լուրը որևէ հիմ չունի։

ԱՑՍՕՐ տեղի կունենայ ոտնագնդակի մրցում մը Ափոլոնի և Պուրնօվայի խումբերուն միջև։

Անցեալ կիրակիի մրցումին Փարատիսի մէջ Հայկական խումբը յաղթեց Ափոլոնի խումբին, 0 ի դէմ 3 կոլով։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 Փետրվ.— Նախկին վարչապետ Հագգը փաչա Լօնտօն հասած հեռագիրներուն համեմատ հոն հասած է արդէն։

ՆՈՑՆ.— Մտոյգ տեղեկութիւններու համեմատ, Իտալիոյ Վիգթօ. Էմմանուէլ թագաւորը յառաջիկայիս Պերլին պիտի ուղեւորի։

ՆՈՑՆ.— Լիտրէէն առնուած լուրերու համեմատ, Պուլկար բանակը Լիտրէնի վրայ 150 ռումբ արձակեր է։

ՆՈՑՆ.— Պուլսիրէն և Զաթալճայէն առնուած տեղեկութիւններու համեմատ, նշն տեղերուն կացութեան մէջ որ և իցէ փոփոխութիւն առաջ եկած չէ։

ՆՈՑՆ.— Օսմ. գործակալութիւնը կը հերքէ 10,000 Հելլէններու Պիզան ելլելու ուրը։

ՆՈՑՆ.—Սթամպուլի մէջ հրդեհ ծագելով 150ի չափ տուն մոխիրի վերածեց։

ՊՕՂՈՍ ԽՏՐԵԱՆ

ՎԿԱՑԵԱԼ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ

Տեար Պօղոս Խտրեան վկայեալ ճարտարապետ վերջերս փոխադրած է իր գրասենեակը բաստժ Պաքըրճեան թիւ 34, ուր կը պատրաստուին չէնքերու յատակագիծեր, կրկան չինութեան ծախքերու նահատումներ գոհացուցիչ պայմաններով կ'ստանձնուին չէնքերու կառուցումը, նաև ո՛և է հողի (ագարակներու, պարտէզներու) ելն. յատակագիծեր կ'պատրաստուին ու նոյն իսկ փղոցներ բանալով մաս առ մաս վճռաւորու գործեր կ'բռտանձնուին։ 15—12

Տիեզերապէս ճանչցուած լաւագոյն ժամացոյցը որ պաշտօնապէս ընդունուած է հետեւեալ վարչութիւններէ.

Ամերիկայի Օամ. երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրեթի Խայրիյէ
Օամ. զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետկն. երկաթղ.
Ռուսական երկաթուղիք
Ծուճական երկաթուղիք

Ոսկի, Արծաթ, Նիքել

= ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ =

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Այտըճի, Գոնեայի նահանգներու եւ Արշիպելագոսի կղզեաց:

ՎԱՀԱՆ ՋՄՐՈՒՆԱԿՅԷՍԵԱՆ

ի Զուխա Պէտէաթէն, Թիւ 14 - 40

ԿՐ ԳՏՆՈՒԻ Իզմիրի և Շրջակայից ծանօթ ամէն ժամագործնեբրու մօտ։

ՔԱՂՈՒԱԾ

ՆԷՕՇԱՔԷԼԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

ՈՐՈՇՄԱՆԱԳՐԷՆ

Ա. Գործարանաւորներու յատկացուած մրցանակներ գրպաճի եւ ճաւու լաւագոյն վեց բրօնէրրներու համար ապրիլի մրցանակ։

Ա. Կ Ա Ր Գ	Թիւ դասակարգութեան
Գ.Կ Գ.Գ. Ֆավրը-Ժազօ և Ընկ.Գործարան (ՋԵՆԻԹ) ժամացոյցերու իւղ	22,8
Բ. Գիւհրէ, Լօքլ	,22
Բ. Տիքիշայմ, Շի տը Ֆօն	22,2
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօքլ	19,1
Գործարան Լոնժինի, ի Սէնք – Իմիէ	14,2
Ժամագործութեան դպրոց	13,0
Լ. Գրանտ և եղբարք (ՕՄԷԿԱ)	13,8

Ի Դիմաց Պետական Խորհրդոյ
Դիւանադպիր՝ **ՓԷՐՐԻՆ** Նախագահ՝ **Ցօհ. ԹԷՓԹԱՎԷԼ**

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԲԱՐԻԶԻ 1900 Ի ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱՔՈՑ ՄՐՑՄԱՆ ԱՆԴԱՄ՝ **ԺԻՒՐԻԻ ՄԻԼԱՆԻ**

1906 Ի ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Նեօշաթէլի (Շուիցերիա) գետաւաին 1909 ի Պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որուն եւ ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ատեն։

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒԻՍՔԻՆ

Կը գտնուի հետեւեալ վաճառատուներուն մէջ.

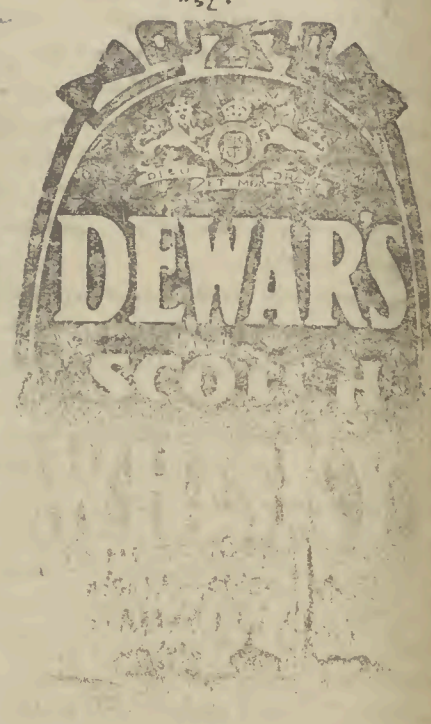

ՀՈՒԶ ԼԱՑՔ ԵՒՆ. ԵԻԼ.

ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ՊԱՂՊԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ — ԳՈՒՄԱՐ ԿԱՊԱՐԵԼ — Ա. ԳՈՒՄԱՐԵԱՆ ՍԻՐԱԾ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ
ՏԻԳՐԱՆ Գ. ՆԻԳՕԹԵԱՆ

ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 38 — ***ԻԶՄԻՐ***

Դեկտեմբեր 29 - 30 - 31 և յաջորդ օրերը
Սաթեր 1000 հատ

Տօներու առթիւ սիրոյ վաճառատունն մէջ կանանց համար յատուկ վերջին նորամուծութեան վրայ պատրաստուած Տրա քաշ-քուսիէրներ, չուլապիներ, տրաի վրայ մլիքթեր սաթեր, անմրցելի գիներով։

Ունինք նաև

Լուքրըյի և Բլիւչի վրայ պատրաստ բալթօներու ճոխ տեսակ մը, կ'ընդունինք նաև ապսպրանքներ։

Փութացէք ԱՌԻԹԷՆ Օֆտուիլ

125—30

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻԻՆ

Աքսօճեալ Վ.Հ. Կայսեր 1811 Մարտ 20 Թուականն հրամանագրով

☞ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
ԲՆԴԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

Ամբողջովին վճարուած Ընկերութեան դրամագլուխը	*Ր.*	13,000,000
Երաշխաւորութեան գումար	»	231,840,000
Ապահովագր. վճարուած վնասուց հատուցում եւ դրզխ.	»	774,867,000
1911ին գանձուած բոխմ եւ տոկոս	»	124,086,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽԻՍՏ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ

Կ'ապահովագրէ հրդեհի ու փոխադրութեանց վտանգներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ կեանքի վրայ և ամէն տեսակ արկածներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ երկաթուղիի և շոգենաւի արկածներու դէմ.
Կ'ապահովագրէ ապակիներու կոտրուելուն դէմ,

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել՝ ընդհանուր գործակալութեան

ՄՕՐՈՒԻՖԵԱՆ ԵՒ ԳՈՒԶԻՆՕՖՈԼՕ Բաշամ Նուռունճ—ԻԶՄԻՐ

ԼԷ ՖՐՕՎԻՆՍ ՌԷՒԻՒՆԻ
(LES PROVENCES REUNIS)
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ կեանքի ապահովագրական այս ընկերութիւնը շատ նպաստաւոր և դիւրաւատչելի պայմաններով կ'ընդունի կեանքի ապահովագրութիւններ, յաճախորդին տալով ամէն տեսակ ապահովութիւն և դիւրութիւն։

Կրնայ մրցիլ աշխարհիս ամէն տեսակ կեանքի առաջնակարգ ապահովագրական ընկերութեանց հետ։

Աւելի մանրամասնութեանց համար պէտք դիմել Իզմիրի և շրջակայից ընդ. գործակալ.

ՍԱՀԱԿ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆԻ
Բաշամ Նազարէթ Թիւ 55

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE
ՌՈՅԱԼ ԻՔՍՉԷՆՋ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնեալ 1720ին ի ԼՈՆԴՈՆ

Գոյք ընկերութեան	Ա. Ո. 5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» » 42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ և ամէն կարգ կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններով։
ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ժամկէտ կեանքի տեւողութեան վրայ։ Յատն ապահովագրութիւնք, Ընկերութեան ուշ հովագրութիւն ևն. ևն.։ Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել՝

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ
Քննիչ պատուիրակ

Ս. ՈՒԻԹՋOL ԵՒ ԸՆԿ
Ընդհ. Գործակալ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE
BRANCHE-MARITIM
ETABLE A LONDRES
ԵՒ 1720

Թագաւոր Ապահովագրական Ընկ. խիստ նպաստաւոր պայմաններով։ Մանաւանդ պահեստներու մէջ ինչպէս Մարսէյլի, Հավրի Համպուրգի ևն. ևն.։

Իշխանի Ներկայացուցիչ
F. BLACKLER

ՏԻ ԿՐԷՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ԼՕՆԴՈՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848 ԻՆ

Պատրաստ 1910 Դեկտ. 31ին
Օամ. ոսկի 11,512,611

Առատաձեռն պայմաններ, չափաւոր բաւեմներ։

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Ս. ՈՒԻԹՋOL ԵՒ ԸՆԿ
Ընդհ. Ներկայացուցիչ Այտընի կուսակալութեան

ԼԸ ՏԱՆԻՒՈ Ա ՎԻԷՆ
ԱԻՍՏ. ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԱՆՈՒԻՆ ԸՆԿ. Հաստատեալ 1867ին

Առածնայատուկ ձեռնարկ Կայս. եւ Թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Ծայսօր իր Ապահովագրեալներուն վճարած է	250,000,000 Ֆր.
Պահեստ ապահովուած	50,000,000 »
Արժէք իր կալուածոց	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Պահեստ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ.—
Նեաճրի վրայ ամեն տեսակ պայմաններով,

Որոշ պայմանաժամով կամ հասոյթի մը վճարմամբ անկարողութեան պարագային։
Խառն ապահովագրութիւնք. 3% ապահովեալ յատկաւմամբ։
Օժիտի եւ խնայողական ապահովագրութիւնք։

Բոլոր պայմանները ամենէ նորագոյներն են և ամենէ առատաձեռն։
Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներու

ՓՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԱՆՐԻՓԷՋ
Փիւշիւք Փուզու օղլու խան